

LIETUVOS
NACIONALINIS
M. MAŽYDO
BIBLIOTEKA

Šiame numeryje:

Kova su Dievu Senajame Testamente, Odisejoje ir lietuvių tautoje.
Vilniaus arkivyskupijos provincija.
Antano Maceinos „Islaisvinimo teologija“.
Nauja Algimanto Kezio kūrybinė iniciatyva – paroda „The Creativity of Tradition“ ir knyga „Faces of Two Worlds“.
Balio Augino eilėraštis.
Naujos knygos.
Kad balsas neliktų tik tyruose.
Mokslininkas dr. Eugenijus Gedgaudas.
Chicagos teatruose.
Rokas Zubovas – pianistų konkurso laimėtojas.
Nauji leidiniai.

Vilniaus arkivyskupijos provincija

JURGIS GLIAUDA

Kada 1965 metais paaikėjo, kad Broniaus Kviklio serijinis leidinys *Mūsų Lietuva* neapsiribos trimis žadėtais tomiais, bet išleis papildomąjį tomą, ketvirtąjį, turėjau džiugiai parašyti recenzijoje (*Draugas*, 1965.IX.18):

Ivyko nuostabus mūsų patriotinėje nostalgijoje reiškinys. Dviem dekadom sukakus, kai nesame savo žemėje, Lietuvos žemių aprašymui autorius surinko tiek medžiagos, kad ji nesutelpa anksčiau sumanytoji trijų tomų serijoje...

Medžiagos gausos stebuklas pasikartojė Broniaus Kviklio knyginių serijų praktikoje.

Vilniaus arkivyskupijoje kyla stilingieji bažnyčių frontonai, mėlyną dangų siekia šventovių varpinės, jaukiuose augalų dekoracijose margoja intymiai meditacijos minūtei skirtos koplyčios... ir tasai tvirtinimas nėra nei fantazija, nei hiperbolių iškreipta tikrovė.

Prieš 1987 metus, o gal kelias dienas vėliau mus pasiekė Broniaus Kviklio suredaguotas Lietuvos bažnyčių serijos penktos tomo papildinys. Tai Vilniaus arkivyskupija – II dalis – Vilniaus provincijos bažnyčios.

1965 metais užkariavęs informatoriaus novatoriaus titulą savo masyviu keturtomiu *Mūsų Lietuva*, Bronius Kviklys vėl įgyvendina drąsų, bemaž fantasmagorišką projektą „pamatyti iš tolo Lietuvos bažnyčias“. Pamatyti bažnyčias taip ryškiai, kaip kad ir Lietuvoje jų nematysi... Jis jau bebaigia šešiatome knygine serija „Lietuvos bažnyčios“!

Faktiškai buvo projektuota išleisti šešis tomus, bet papildinys prie penktojo tomo (apie jį čia kalbame) praplėtė seriją iki septyneto.

Šioje serijoje Bronius Kviklys supažindina mus (ir ateinančias kartas) su pagrindiniaisia lietuvių kultūros sfera, tautos santykiu su religija.

Serijs nėra teologinių temų ansamblis. Tai yra religinės praktikos pastatų ansambliai. Serija teikia duomenų apie lietuviškas šventoves ir jas supančią gyvenimišką tikrovę. Del to medžiaginis objektas įtartinamas intelektualinės ir mediacinės jausenos centre. Bažnytinis pastatas, ar didžiulės Vakarų Europos viduramžinės katedros, ar lietuviško kaimo koplytėlė, vienodai valdo meditacinį tikinčiojo ego. Veiklos fenomenas Bronius Kviklys polėkiškai įgyvendino tą prielaidą plačiu mastu – erdvingai puošniai. Ne muziejiškai formaliai, bet su nostalgiku jautrumu. Tos dorybės jis pasiekė, vertindamas detalę: katedra ir... koplytėlė!

Mozaikos detalėje jėga – tai metodas, tai ir literatūrinė dogma šioje enciklopedinėje serijoje.

Sukvietęs ištikimų bendradarbių būrį, jau 1980 metais Bronius Kviklys išleido pirmąjį sumanyto projekto stambų ir išpūdingą Telsių vyskupijos šventovių aprašų tomą. 1982 metais pasirodė tokios pat enciklopedinės apimties antrasis serijos tomas – Vilkaviškio vyskupija. 1983 metais išėjo vis stambėjantis foliantas Kauno arkivyskupijos foliantas. 1984 metais serija papildė Panevėžio vyskupijos tomas. 1985 metais puošnūs Vilniaus arkivyskupijos foliantas sugriovė nužirėtąjį planą. Medžiagos ištekliams kaskadiškai didėjant, Vilniaus šventovės užpildė knygos puslapius ir teko Vilniaus arkivyskupijos šventovės provincijoje skirti papildomąją knygą. Taip susidarė Lietuvos bažnyčių serijos įterptinis tomas *Vilnius, II dalis*. Tai Vilniaus

Svenčių bažnyčia 1981 metais. Iš Broniaus Kviklio Lietuvos bažnyčių naujojo tomo: *Vilniaus arkivyskupija – II dalis*.

arkivyskupijos provincijos šventorių panorama, paradas, nomenklatura...

Kaip jau pasirodžiusieji šios serijos tomai, ir ši aptariamoji knyga stebina ir žavi panaudotos ir perteiktos medžiagos gigantine. Knygoje 592 platūs puslapiai. Tekste 763 iliustracijos, įskaitant unikalūs atrinkinius tekstus. Kai kurios nuotraukos foto meno polėkio, kitos gi (jų dauguma) visai šviežios, perykštės, reportažiškos. Dabartinės okupuotos Lietuvos teritorijoje aprašas apima 84 bažnyčias ir 40 koplyčių. Unikaliai figūruoja šventovės sovietinės Gudijos ribose, kur tebegyvena lietuviai.

Sovietinis Vilniaus gražinimo aktas šių žemių prie Lietuvos neprijungė, jų Vilniaus kraštu nepavadino.

Knygoje tokių aprašai ir nuotraukos sugavo net 73 šventoves. Tai unikalūs informacija, tarytum slapta ekspedicija į sovietines džiungles.

Naikinamų, susprogdintų, visai desakruotų maldos namų siluetai Lietuvos ir Gudijos teritorijoje kažkaip instinktyviai primena laikais kacetuose nukankintų aukų lavonų krūvas, ką sukubo nuotraukose jamžinti karo lauko fotokorespondentai.

Šio Vilniaus provincijos tomo tūris nusako tokie duomenys: bibliografijos sąrašas tilpo per 200 vienetų, panaudota per 50 periodinių leidinių ir per 150 antologinių leidinių straipsnių. Tarp panaudotų šaltinių dažnai esti antivarinių leidybos knygų, knygos-unikumai, sunkiai besurandamos nūdienos sąlygose – antika! Per 60 aktyvesnių bendradarbių (fotografų, korektorių, įvairių knyginių triūs darbuotojų) talkino redakcijai sudoroti medžiagos kalnus. Trys platūs dviejų skilčių puslapiai ur-

Kviklys teikia džiugią galimybę ateinančioms kartoms pažinti savo tautos praeities labirintus.

Vilniaus provincijos tomas pasaks dar „vienas senas padavimas“ – Kaišiadorių vyskupijai skirtas tomas. Nutinka simboliškas supuolimas: baigiamasis serijos tomas pasirodys kaip tik 1987 metais. Tai jubiliejiniai Lietuvos istorijoje metai. Tai sukaktuviniai Lietuvos krikšto atnaujinimo metai, todėl jau Vilniaus tomai skelbia išnašią dedikaciją: „Ši veikalą skiriamas Lietuvos krikšto atnaujinimo ir Vilniaus vyskupijos įsteigimo 600 metų (1387-1987) sukakčiai paminėti“.

„Lietuvos bažnyčių“ serijos baigimo data susižaukia su jubiliejinė data. Tai atsakymas šešioms šimtmečiams – šventovių paradas, krikščionybės sėjos derlius...

Šio alegorinio parodo poveikis ir gilus jo turinys atkurtas svetru, toli už Lietuvos sienų, o toksai gi tas poveikis autentiškas, gyvas, tarytum šios knygines serijos redakcija būtų įsikūrusi kur nors Vilniuje. Tarytum redakcinis štabas operuotų kur nors Lietuvos sostinėje, stebėdamas pro langą klasiškus Vilniaus katedros portikus ir lakias kolonadas.

Visoje serijoje (ir šiame tome) stambiausias objektas ir mažutis turi vienodas reprezentacijos privilegijas: visiems duota vietas, rasta aptarimų, spalvų, alegorijų, padavimų, istorinių faktų. Visi aprašomieji objektai sutilpo pagal antikinės demokratinės etikos regulą: *primus inter pares*.

Tuo tarpu religinė Vilniaus krašto istorija, kiek tai akcentuota Vilniui skirtuose tomuose, turi nenatūralia, liguistą santyką su tauta: dėl iš lenkų atneštos sistemos krikščionybės plėtra žeidė lietuvių tautiškumą! Jeigu, kaip rodo istorija, svetru krikščionybės plėtra gilino neofitų idėjingumą, Lietuvoje pirmieji krikščionybės diegai skelbė karą lietuvių, nes lietuvių buvo sutapatinta su naikintąja pagonyste. Kur, kokioj dar šaly galima rasti duomenų apie klero karą su neofitais ne dėl herezijos nukovojimo, ne dėl tikėjimo dogmų kraipymo, bet dėl aborigenų tautybės naikinimo. Ir štai vienas nutautes klebonas veda „juodąją knygą“, kurion įrašo lietuviškai besimeldžiančius katalikus...

Nesunkiai suprantamas lenkų atkaklumas paversti aborigenus neofitus lenkais, bet visiškai nesuprantamas aborigenų lietuvių polinkis nutausti, tapti *quasi* lenkais ir naikinti savyje savo tautinės kilmės identitetą. Taip buvo sukurtas scenarijus auginti vėliau ir lietuvių marksistą.

Šitos tautinės degeniacijos sąlygos ir „darbo“ metodai atrodo tikras absurdas, nes čia pat, tautinės ištikimybės gilumoje, klestėjo savo tautybės išpažinimas, ir kerojo jis Vilniaus krašte nuo pat pirmos jogaillinio krikšto dienos. Nenuostabu, kad atidusis redaktorius matė tą anomaliją, kentėjo dėl jos ir jai sifruoti skyrė visą šeštadalį knygos.

Bronius Kviklys prieina prie to neatmezzamo mūsų istorijoje Gordijaus mazgo ir skiria tai savanoriško nusitaikinimo mįslėi daug apmaudų skambančių puslapių. Šifruodamas mįslę, kodėl lietuvių kapituliavo prieš lenkų religiskai-kultūrinę invaziją, Bronius Kviklys suranda dialogo metodą. Atsakymų bei (Nukelta j 2 psl.)

Kertinė Parastė

Kova su Dievu Senajame Testamente, Odisejoje ir lietuvių tautoje

Pradžios knygoje yra savotiškas epizodas, kuriame Jokūbas kovoja su Dievu. Tai daug kam kelia rūpesčio. Kodėl didelis Senojo Testamento patriarchas turėjo savo vaidmenį monoteistinėje sąrangoje pradėti kovą su Dievu? Šiuo epizodu buvo susidomėjęs rusų tautos filosofas Solovjevas. Iš tikrųjų šis epizodas yra vertas dėmesio ryšium su klausimu, kaip žmogus santykiauja su Dievu.

Prie šio klausimo man teko sugrįžti, kai panašų epizodą sutikau Homero Odisejoje. Ten yra pasakojama, kaip Menelajus, po Trojos karo klaidžiodamas jūrose, negalėdamas grįžti tėvynėn, norėjo sužinoti savo likimą. Vienos nimfos patarimas, jis išėjo į kovą su Dievu.

Senojo Testamento epizodas yra šitoks. Jokūbas su dviem žmonom, tarnaitėmis ir kaimene grįžta tėvynėn susitikti su savo broliu Ezavu, iš kurio jis buvo paveržęs pirmgimio teisę. „Ir štai vienas vyras grūmėsi su juo iki ryto. Tasai, matydamas, kad negali jo įveikti, prisilietė jo strėnos gyslos ir ji tuojau padžiūvo. Po to (jis) tarė Jokūbui: Paleisk mane, nes jau aušta. Jokūbas atsakė: Aš tavęs nepaleisiu, jei manęs nepalaiminsi. Tuomet vyras tarė: Kuo tu vardu? Jis atsakė: Jokūbas. O anas tarė: Toliau tavo vardas bus nebe Jokūbas, bet Izraelis, nes, jei buvai galingas prieš Dievą, kaipgi labiau būsi galingas prieš žmones! Jokūbas jį paklausė: Pasakyk man, kaip tavo vardas? Anas atsakė: Kam klausiti mano vardo? Ir palaimino toje pačioje vietoje. O Jokūbas praminė tą vietą vardu Phanuelis, sakydamas: Mačiau Dievą veidu jį veida ir mano siela išliko gyva“ (Prad. 32, 23-30).

Labai dalykiška žmogaus kovos su Dievu aprašymą turime Odisejos IV giesmėje. Tai atsitiko Menelajui, kuriam taip pat nebuvo leista grįžti tėvynėn ir jis norėjo sužinoti, kuris dievas jį nuo to sulaiko. Su savo laivu jis buvo nuklydęs į Egiptą pakraštį. Ten jis teiravosi pas nimfą Idotė-

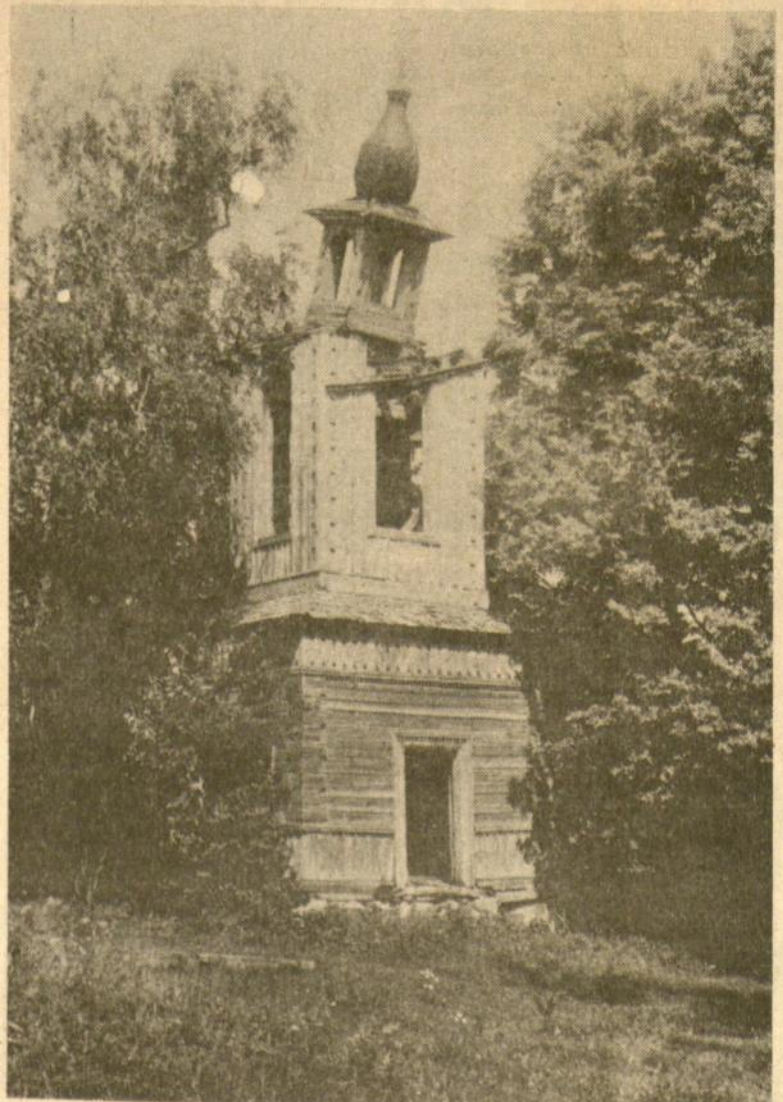
ją kaip jam sužinoti iš dievų savo likimą. Ji pamokė jį, kaip reikia padaryti, kad jis galėtų to paklausti persirengusį Senąjį. Ji šitaip kalbėjo:

„Kai saulė yra labai aukštai pasiekusi zenitą, galima matyti iš jūros bangų išeinant jūrų pranašą. Pučiant pietų vėjui, jis nusikrato šarvas nuo savo juodų garbanų ir atsigula pamiegoti ant uolų. Jis yra apsuptas ruonių. Jie ateina krypuodami iš jūros mauvų, lydimi aitraus jūros gilumų kvapo“.

Nimfa sako, kad Menelajus turi ateiti su trimis geriausiaisiais savo draugais iš laivo. Ji žada jį pamokyti, kaip jis turės pažinti Senąjį ir kaip su juo susitikti. Tai bus nelengva padaryti, nes jis visokiais būdais stengsis iš jo išsisukti. Jis pasivers ir į žemę, ir į vandenį, ir į dievišką ugnį. Ji pataria, jį pastverus, laikyti be pasigailėjimo. Bet kai jis pradės kalbėti ir įgaus išvaizdą, kurią Menelajus yra matęs sapne, tada reikia jį paleisti ir jo klausiti, kuris dievas siunčia tas sunkenybes.

Toliau Homeras pasakoja, kaip Senasis išėjo iš jūros, priėmė ruonių parada. Nimfa apdengė ruonių odomis Menelajų su draugais. Bet kad jiems lengviau būtų pakęsti ruonių kvapą, ji davė jiems paustyti ambrozijos. Jie atsigulė drauge su ruoniais. Ryto metą Menelajus užpuolė Senąjį. Tačiau Senasis „nebuvo pamiršęs savo senų pokštų: pradžioje jis pasivertė į liūtą su karčiais, paskui į slibiną, į panterą ir į milžinišką kuilį. Jis pasivertė į vandens srovę ir į šakotą medį.“ Tačiau Menelajus su draugais jo vis tiek nepaleido iš savo rankų. Kai jis prašneko, kaip žmogus, tada Menelajus jį paklausė, kur jis galėtų rasti pagalbos išsivaduoti iš savo nelaimių ir grįžti tėvynėn. I tai atsakydamas, Senasis patarė jam su atitinkama auka kreiptis į Zeusą ir į kitus dievus. Jis patarė jam neverkti, nes ašarose nėra išsigelbėjimo. Jis netrukus galės grįžti tėvynėn.

Kas yra tas personažas, su kuriuo Menelajus kovojo? Nors jis (Nukelta j 2 psl.)

Grauziškių bažnyčios varpinė, atimta iš katalikų, griunama. 1984 m. nuotrauka. Iš Broniaus Kviklio Lietuvos bažnyčių naujojo tomo: *Vilniaus arkivyskupija – II dalis*.

Antanas Maceina apie išlaisvinimo teologiją

JUOZAS PRUNSKIS

Antanas Maceina. IŠLAISVINIMO TEOLOGIJA. Visuomeninio Bažnyčios įsipareigojimo pavojaus. Torontas, „Tėviškės žiburiai“, 1986. Tekstą surinko ir spaudai paruošė „Tėviškės žiburiai“ spaustuva. Spausdino Litho-Art spaustuva. Toronte. Tiražas — 500 egzempliorių. 119 psl.

Ypatingą įtampą šiandieną pasaulis pergyvena, vykstant žūbtūtinėms varžyboms tarp dviejų ideologijų: marksistinės socialinės revoliucijos ir taikios pažangos besiekiančios krikščionybės. Atsiranda planuotojų, kurie bando sukurti sintezę iš tų dviejų stipriai besireiškančių kryptų, sudarydami vadinamos išlaisvinimo teologijos programą, kur bandoma sieti marksistinius socialinius užmojus su krikščionybės ideologine programa.

Problema darosi gyva ir svarbi. Nepaprastai gerai, kad šiuo klausimu prabilo prof. Antanas Maceina, paruošdamas studiją „Išlaisvinimo teologija“.

Antanas Maceina šios krypties sklaidai yra labai gerai pasiruošęs. Jisai yra išėjęs pagrindines teologijos studijas, labai domisi socialinėmis problemomis ir buvo vienas iš pagrindinių socialinės krikščionybės šauklių Lietuvoje. Savo anų laikų įžvalga jis yra praturtinęs naujųjų įvykių stebėjimu Vakaruose ir Rytuose ir gausiu skaitymu naujausios literatūros šiais klausimais įvairiomis kalbomis.

Šią studiją beruošdamas jis gerai susipažino su išlaisvinimo teologijos pirmtaku J. B. Metz politine teologija, kurios įtaka išlaisvinimo teologijai jis taip aptaria: „išlaisvinimo teologijos šaknų reikia ieškoti politinėje

Antanas Maceina

Nuotrauka R. Opitz

teologijoje, gimusioje jau prieš geroką dvidešimtmetį. Politinė vadinasi ši teologija todėl, kad pagrindiniai krikščioniškosios religijos dalykai, kaip nuodėmė, išganymas, meilė, Dievo Karalystė čia svarstomi visuomeninės sąrangos ir visuomeninės istorijos šviesoje: politika kaip žmogiškosios veiklos ertmė virsta teologine ertme, ir tik jos aktyvumoje krikščioniškosios problemos esti keliamos, sklaidomos bei

sprendžiamos“ (p. 16). Vertindamas šio posūkio reikšmę, Maceina kartojta tai išstudijavusio R. Vekemanso žodžius, kad joje galima rasti visko: tiek naudingo, tiek nuodingo...

Šioje studijoje prof. Maceina ypač daug vietos skiria supažindinimui su ta išlaisvinimo teologija, kuri tariasi nešanti socialinį išlaisvinimą, paratvėrinant krikščioniškas idėjas. Vienas jos pagrindinių

skelbėjų yra pranciškonas teologas Leonardo Boff. I jo siūlymus stipriai atsiliepė Tikėjimo kongregacijos prefektas kardinolas Josef Ratzinger, iškėles daugelį klausimų ir pakvietęs Boffą į Vatikaną išsiaiškinti.

Ta išlaisvinimo teologija pasireiškė dar stipriau, kai ji susilaukė paramos iš teologų, susitelkusių aplink tarptautinį teologinį žurnalą *Concilium*. Tai gal dar labiau paskatino minėtą kardinolą Ratzingerį apie šią kryptį (turint galvoje Boffo knygą, iškeliančią aną išlaisvinimo teologijos liniją) tarti: „Knyga išvysto kaip tikslą ne krikščioniškąją eschatologiją, o tam tikrą Bažnyčiai svetimą utopiją... Bažnyčia turi būti laisva nuo tam tikro utopinio socializmo, kuris neprivalo būti tapatinamas su Evangelija“.

Taigi prof. Maceina, sklaidydamas išlaisvinimo teologijos kelius, pateikia ir ryškus, kritiškus jos įvertinimus. Maceina susipažinęs su daugeliu jos adoratorių ar skleidėjų, kaip iš dalies Bruselio-Malines arkivyskupas kardinolas Danneels ir kt. Maceina stipriai pasisako prieš Pietų Amerikoje jaučiamą „suevangelintą“ vargo ir prispaudos kultūrą, bet drauge ir perspėja, kad neleistina mesti į kraštutinumus, nes dabar „Markso mintys yra kartu ir Boffo mintys visuomeninės sąrangos atžvilgiu“ (p. 44). Maceina įstengia labai taikliai atsakyti į Boffo ir jo bendraminčių kultūrinis Bažnyčiai dėl hierarchijos tariamos kaltės, neva telkiant teologines privilegijas. Maceina rašo: „Ar ši lygagretė tarp kapitalistų-buržujų tekonomiškai socialinėje srityje ir dvasiškių hierarchų religijai bažnytinėje srityje neratūsimonė ir net nesąmonė?“ (p. 107).

Savo šią studiją Maceina patė apibūdina taip: „Išlaisvinimo teologijos šaltinis ir saviomonė, jos objektas ir siekis čia buvo aprašyti beveik ištais pačių šios teologijos atstovų ir jos šalininkų žodžiais“. Čia Maceina pasireiškia, kaip geras prof. Stasio Šalkauskio mokinys. Šalkauskis priimdavo reikalą, net ir diskusijoje, garbingai ir teisingai perteikti oponento mintis.

Labai taikliai Maceina atkreipia išlaisvinimo teologijos šalininkų dėmesį: kodėl jie tesidomi tik socialiniu išlaisvinimu Pietų Amerikoje, bet nemato sunkios įvairios prispaudos marksistų pavergetoje Rytų Europoje. Maceina rašo: „...regeti kolonializmą Pietų Amerikoje, o neregeti jo Rytų Europoje yra dvasinės trumparegystės ženklas ir intelektualinis nesąžiningumas“. Maceina teisingai apgailestauja, kad tokio visuotinio „išlaisvinimo teologijoje kaip tik neregeti; net neregeti noro praregeti“ (p. 100). Maceina taikliai klausia: kodėl išlaisvinimo teologija, iškeldama reikalą geresnio socialinės, ūkinės, kultūrinės ir religinės tikrovės pažinimo, tą pažinimą linksta vykdyti pagal marksistines prielaidas? (p. 103). Išlaisvinimo teologija veda prie savotiško klasių kovos įteisinimo krikščionybėje, ko negali būti.

Visa tai turėdamas minty, Maceina tos naujosios teologijos šalininkams primena, kad iš Markso pasiskolinta visuomenės analizė „veda į marksistinę praktiką, paverčiančią Bažnyčią šios praktikos veiksmu. Ši gi praktika, įvykdyta kaip visuomeninė sistema, vieną neteisę pakeičia kita, kas Rytų Europoje yra išėjė aikštėn visu siaubumu“ (p. 107).

Dabarties tikrovė verčia Maceiną paremti Vatikaną perspėjimą: „Užtat Tikėjimo kongregacija ir kreipia išlaisvinimo teologų dėmesį į tai, kad milijonai mūsų

amžiaus žmonių teisėtai ilgisi atgauti pagrindines laisves, kurias jiems išplėšė totalistinės ir ateistinės valdymo formos, atėjusios valdžion revoliuciniu bei prievartinu keliu. Tai mūsų laikų gėda, kurios nevalia neregėti: ištisos tautos yra laikomos žmogų niekinančioje prispauodoje, skelbiant, esą tai neša laisvę. Tad ir visi tie, kurie — gal net nesąmoningai — virsta tokios prispaudos sąjungininkais, galop išduoda vargšus, nors ir tvirtintų jiems tarnauja“ (XI,10). Rytų Europa gali tik patvirtinti šiuos žodžius“.

Darydamas galutinę išvadą savo studijos pabaigoje, Maceina išlaisvinimo teologijos klausimu tvirtina: „Visa, ką išlaisvinimo teologija skelbia vargšams išlaisvinti, mes žinome ir be teologijos. Ar tad prasminga yra vadinti teologija, ir tai dar net „nauja teologija“, tai, kas esmėje yra marksistiškai nuspalvinta ir utopiškai apmesta sociologija?“ (p.116). „Kas išlaisvinimo teologija žavis, tas žavis jos sąmone įvelgti neteisę ir atvirai tarti, kad tai neteisę. Kas išlaisvinimo teologiją neigia, tas neigia pasitikėjimą jos programa kaip grėsmę pačiam teisingumui. Iš tikro betgi nereiktų išlaisvinimo teologija nei žavėtis, nei jos neigti, o tik suprasti jos dialektiką kaip vieną iš istorijos apraiškų, kurios išsivystydamos virsta savo pačių priešingybe“ (p. 118).

Gilus filosofinis Maceinos protas padėjo jam su vertingu įžvalgumu objektyviai perteikti išlaisvinimo teologijos sklaidą ir tai bevykdant duoti jos vertinimą. Miela, kad Maceinos kalba vaizdi, turtinga, su išradingu naujų terminų parinkimu (pvz., užuobėga — Antizipation). Turime būti dėkingi *Tėviškės žiburiams*, kad šią studiją savo skiltyje spausdino ir atskirai leidiniu skaitančiai publikai perteikė.

Kova su Dievu Senajame Testamente, Odisejoje ir lietuvių tautoje

(Atkelta iš 1 psl.)

kartais čia yra vadinamas Protėjumi, bet dažniausiai jis yra vadinamas Senuoju. Prancūziškame Odisejos vertime, Jono Berard'o, Senasis yra rašomas didžiąja raide. Senuoju tautų tradicijose dažnai yra vadinama pirmąsias Dievas, kuris yra ankstyvesnis už visus vardinius dievų personažus. Ir būdas, kaip Senasis pasikeičia į įvairias formas, kovodamas su Menelajumu, iš tikro yra beveik religijų istorija. Nes, kaip žinome, Dievas įvairiose kultūrose buvo suvokiamas ar kaip koks nors žvėris, ar medis, ar upė, ar ugnis. Dėl to į šį Senajį yra pagrindo žiūrėti kaip į tą patį personažą, su kuriuo kovojo Jokūbas.

Ką mes iš šių dviejų žmonių kovos su Dievu galime išskaityti? Visų pirma verta pastebėti, kad dviejose skirtingose kultūrose: semitų ir helenų buvo suvoktas žmogaus santykis su Dievu kovos formoje. Taigi kova su Dievu yra vienas iš būdų pradėti žmogui santykis su Dievu. Netruksta didelių religininkų, kurie savo santykis su Dievu pradėjo nuo kovos su juo. Taip štai Saulius — Paulius yra klasiškas pavyzdys. Tą kovą santykiu galima pastebėti ir tautų santykiuose su Dievu. Lietuvių tauta savo santykį su krikščionyste taip pat pradėjo kova, užtrukusia keletą šimtmečių. Šiandien lietuvių tauta okupuotoje Lietuvoje yra energinga kovotoja už Dievą su tais, kurie yra kovos santykiu su Dievu.

Tiek Jokūbo — Izraelio epizode, tiek Menelajaus kova su Dievu baigiasi taikiu ir jiems palaimingu santykiu. Jokūbas iš savo slaptingo oponento gauna palaiminimą, o Menelajus pereina į taikų pokalbį su savo oponentu, kai anas įgyja žmogišką išvaizdą, ir jis sužino apie savo būsimą laimingą grįžimą tėvynėn. Ir Jokūbas, labai netikras būdamas, grįžo tėvynėn, kur jis buvo nukriaudęs savo brolių Ezavą, vietoj jo išgaudamas iš tėvo palaiminimą. Visa Homero Odiseja taip pat yra ieškojimas kelio atgal tėvynėn.

Kyla klausimas, kodėl žmogui reikia išskovoti savo santykį su Dievu. Atsakymas į tai galėtų būti tas, kad Dievas laukia iš žmogaus tam tikro aktyvumo. Jis nenori su žmogumi veikti automatišku būdu, taip kaip jis reikišias visai medžiaginei kūrinijai. Daug kam atrodo nesu-prantama, kodėl Dievas žmogui yra taip sunkiai pažįstamas; kodėl jis negalėtų būti taip paprastai pažįstamas, kaip dukart du — keturi?

Kaip tik šie kovos su Dievu epizodai padeda mums suprasti mūsų santykio su Dievu pobūdį. Dievas nori mūsų iniciatyvos. Tiesa, žmogus turi žinoti, kada sustoti kovojus su Dievu. Čia galbūt turi prasmės nimfos patarimas Menelajui „sustoti kovojus, kai Senasis prašneks žmogaus balsu“.

Jokūbo kova baigiasi pozityviu jo bendravimu su Dievu. Ši jo kova yra greičiau simbolinė išraiška jo didelio aktyvumo Dievo atžvilgiu, nes jis, savo iniciatyva, aplenkdamas brolių, net apgaulingų būdu išgavo iš tėvo pagrindinį monoteistinėi kultūrai atstovavimo uždavinį.

O Menelajaus kova su Dievu atidengia mums kitą religijų istorijos pusę. Jei Izraelis pasidarė monoteistinės Dievo sampratos atstovu žmonijoje, tai Protėjas, savo persirenginėjimais kovoje su Menelajumu, atstovauja tai didelei daliai žmonių religijų istorijos, kur dievybė buvo sutalpinama viename ar kitame žvėryje, ar vandenyje, ar ugnyje.

V. Bgd.

Vilniaus arkivyskupijos provincija

(Atkelta iš 1 psl.)

nuomonių išsamybė galbūt talkins tolimos kartos palikuonims suprasti nubėgusių metų pasyvus ir aktyvus? *

Lietuvos prezidentas Antanas Smetona, gabusis publicistas, pastatomas į dialogo poziciją su Lenkijos vadu maršalu Juozapu Pilsudskiu, su nutautusiu lietuviu. Tame inscenizuotame dialoge reikišias lietuviams pragaistingą credo carinių rusifikatorių apleistą postą veikiai perėmęs lenkintojas arkivyskupas R. Jalbzykovskis. I istorinės mįslės išsifravimą šiame tome įžengia tuzinas geriausių lietuviškų ir lenkiškų smegenų... Ir kas beišsifruos mįslę: kodėl pio-

neriai lenkai krikščionys neparado lenkystės, nesulietuvėjo lietuvių masėje?

Knygos įvadas ir pirmoji knygos dalis suveda skaitytoją skaudžion akistaton su istoriniais faktais, kurie suformavo idėjin-gumui tokią inlią Vilniaus krašto visuomenę.

Gal vien tikta naujas konkordatas, 1926 metų konkordato „Lituanorum gente“ modifikacija, sudarytų palankesnes sąlygas pasukti gyvenimo srovę į tinkamą lietuvių vagą? Vien okupantui valdant teritoriją, nėra sąlygų sėsti prie bendro derybų stalo naujam konkordatui gvildinti ir nustatyti gyvybiškas Vilniaus arkivyskupijos ribas. Čia jautriai suskamba autoriaus susirūpinimas „Lituania futura“

likimu, pagrįstas „Lituania propria“ esme (Antano Smetonos nuomone).

Bronius Kviklys nelieka neutraliu istorijos filmuotoju. Jis čia modernaus lietuviškumo atstovas, lieddamas tematiką, kuri kaista nūdienėje mūsų ir lenkų periodikoje.

Bronius Kviklys netiesiogiai nurodo, kad nesą palankių sąlygų pagrindinėms problemoms spręsti. Bažnyčia faktiškai priklauso ateistinei valstybei. „Lietuvos bažnyčių“ serija savo puslapiuose prokuroriškai rodo ne vien tikta religinių pastatų desekracija, bet ir pačios religijos desekracija. Tuo knyga apeliuoja į paskirus „sukalbamus“ indvidus, ragindama skubomis nekapituluoti, nepasitikėti tariamais režiminiais atlydžiais, nes „atlydžiuose“ slypi antikvinės situacijos pakartojimas: *timeo Danaeos et dona ferentes*.

Įbridęs į Vilniaus arkivyskupijos specifikos podirvį, Bronius Kviklys pagavo nūdienos pulsą, pripildė knygą dabarties aktyvumu, susižavė su dabartinėmis situacijomis, davė duomenų ateities sociologams ir kartu iškelė aikštėn savorių indvidų susisovietinimą, tarytum sekant senąją susilenkinimo epidemiją.

Šalia perspektyvinio atidaus išsiūrijimo ir visuomeniškąją Vilniaus krašto specifika, serijos tomas žeri aprašomaisiais sedevrais sedevriukais. Dr. Jurgis Gimbutas parašė architektūrinius komentarus. Detalės formuoja kontūrus ir visuotinumą. Detalizacija, kaip bangos ketera, iškelia smulkučio objekto savitą grožį ir to grožio prasmę. Tai teikia galimybių nepraeiti nuošalėmis, bet sustoti ir medituojančiai pasigrožėti.

Kas, pavyzdžiui, ką girdejo apie Kabelių bažnytkaimį? Gal tikta, kad iš Kabelių kilęs kunigas Jonas Svirnelis iškeliavo misininku apaštalaui į platųjį pasaulį, dir-

bo Indijoje, ir ten palaidotas.

Bet Kabeliuose, miniatiūriniam Vilnijos kaime, stovi Dievo namai, kuklute bažnytelė, kuri gal buvo įraginusi Joną Svirnelį pro sąvo langą pamatyti tą platųjį pasaulį. Tad „Lietuvos bažnyčių“ serijoje, Vilniaus arkivyskupijos II dalies tome, psl. 174, meiliu dėmesiu pagerbtas kuklusis Dievo namas Kabeliuose:

1911 metais statyta, 1916 m. padidinta medinė bažnyčia tartum kyla aukštyn, nes jos visos sienos ir frontonas apkalti vertikališkai. Nuo lištelių susidaro stiprus statmenį sesėliai. Du bokštai yra dviejų tarp-

nių virš fasadinio karnizo, palaipsniui laibėja. Juos puošia trikampiai frontonėliai. Centrinė frontono dalis turi įstrižai apkaltą trikampi ir mažytę barokinę smaile. Kryžiai geležiniai, ažuiriniai. Langų arkos yra grotiški smailios, su daug stiklo padalų. Brangios fasadinės durys su filingais yra dekoratyviškos. Jos apgaubtos puslankio arka...

Gyva, spalvinga, dėmesio objektui kupina mozaika, detalėmis prisotintas vitražas pagauna skaitytoją savo sukurin.

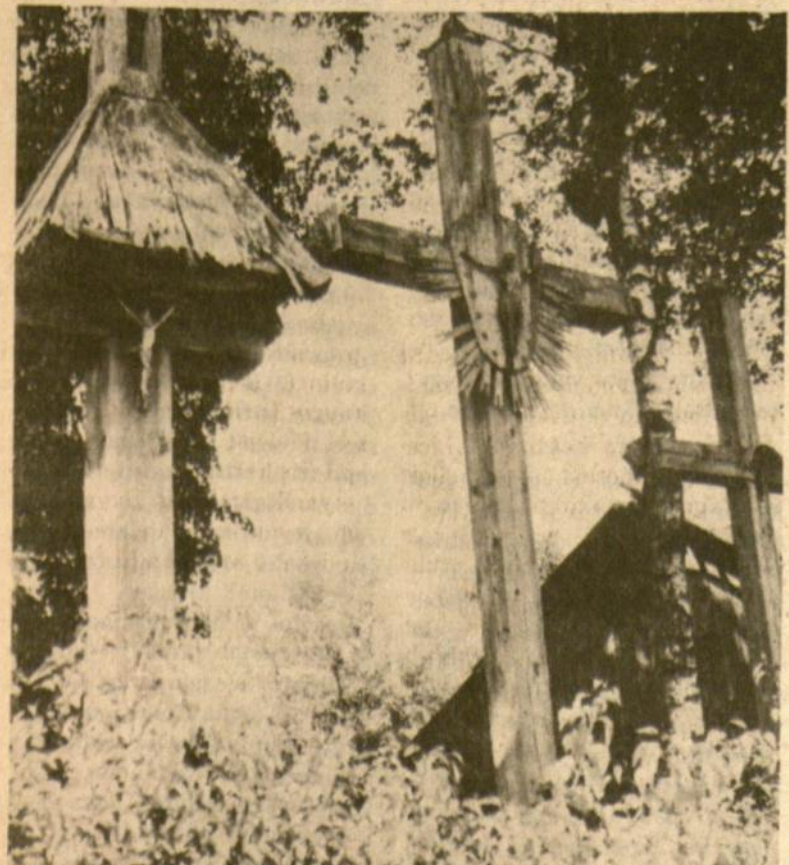
Aure, nors architektūriniai terminai provokuoja kartojimąsi, kartojimosi nėra. Kiekvienas objektas individualizuotas, priejimas žinovo ir estetof! Dažnai

Pelesos bažnyčia, pastatyta vietos lietuvių 1935 metais.

Ta pati Pelesos bažnyčia, okupantų išniekinta ir paversta sandėliu. 1984 m. nuotrauka. Abi nuotraukos iš Broniaus Kviklio Lietuvos bažnyčių naujojo tomo: Vilniaus arkivyskupija — II dalis.

Zervynų kaimo kryžiai Marcinoniu parapijoje. 1983 m. nuotrauka. Iš Broniaus Kviklio Lietuvos bažnyčių naujojo tomo: Vilniaus arkivyskupija — II dalis.

Nauja Algimanto Kezio kūrybinė iniciatyva

Paroda „The Creativity of Tradition“ ir knyga „Faces of Two Worlds“

D. FAINHAUZAS

Galima drąsiai teigti, kad Algimanto Kezio fotografinė kūryba tvirtai jau įėjo į šios rūšies meno platų pasaulį Amerikoje ir už jos ribų.

Stebint Kezio fotografijos kūrybinį vystymąsi, reikia tiesiog stebėtis šio žmogaus nepaprastu sumanumu, giliu išvalgumu kasdieninės tikrovės reiškinį atžvilgiu. Ilgainiui, pradėdamas nuo pirmosios parodos Chicagoj 1963 m., Kezio kūryba įgavo vis platesnį užmojų, turtingesnę ir įdomesnę ekspresiją.

Būdamas dailininkas iš prigimties, Algimantas Kezyz geriausiai kuria, įkvėpimo pagautas. „Labai jau seniai prasidėjo mano prisirišimas prie fotoaparato, tačiau iš esmės aš to darbo nelaičiau pagrindine mano profesija. Geriausia nuotrauka aš padarau, kai esu pats vienas ir niekas nevaržo manęs siekti atitinkamo momento instinkto“.

Algimanto Kezio fotografijos darbų parodos vyko daugelyje Jungtinių Valstijų miestų, o taip pat užsienyje — Europoje, Kanadoje, Japonijoje. Jo kolekcijos ir pavieniai darbai yra daugelyje muziejų, bibliotekų bei kultūrinių draugijų. Tarp jų verta paminėti: The Art Institute of Chicago, Museum of Contemporary Art (Chicago), Metropolitan Museum of Art (New York), International Center of Photography (New York), Bibliotheque National (Paris), Fotografijos draugija (Vilnius) ir kiti.

Algimantas Kezyz taip pat išleido keliasdešimt albumų, neskaitytą daug nuotraukų, idėjų įvairių autorių veikaluose. Verta čia ypačiai paminėti Algimanto Kezio nuotraukas, kurias Loyola universiteto leidykla išspausdino kartu su savo išleisto anglų poeto Francis Thompson autobiografinė poema *I Flew Him Down The Nights and Down The Days*. Kezio darbai taip pat ne kartą pasirodė pasaulinės reputacijos profesionaliniuose leidiniuose, pvz., Šveicarijos *Camera* ir Amerikos *Famous Photographers' Annual*.

Algimanto Kezio iniciatyvai priklauso ir ilgai trunkantys bandymai išskirti lietuvių vardą į platesnes sferas, supažindinti Amerikos visuomenę su lietuvių grupės buitimi ir kultūriniais pasiekimais. Jis sukūrė Amerikos bibliotekos leidyklą. Šioje leidybinėje įstaigoje Kezio ir dailininko Petro Aleksos pastangomis buvo išleistas nemažas skaičius knygų, kurios dažnai tapo šiame krašte pirmaisiais šaltiniais žinių apie lietuvius ir jų kultūrą. Kezio iniciatyvai priklauso taip pat lietuvių meno galerijos įsteigimas šiaurės Chicagoje.

Prie vienu geriausių Algimanto Kezio kūrybinių užmojų šiuo metu galima priskirti parodą De Paul universiteto meno galerijoje, pavadintą „The Creativity of Tradition“. Parodoje buvo išstatytos 23 fotografijos. Jų sužetai yra skirti lietuvių etninio kūrybingumo formoms: liaudies šokiams, liaudies dirbiniams, lietuviškiems ornamentams, žymesniems asmenims bei scenoms iš lietuvių gyvenimo Amerikoje.

Paroda galėjo sudominti nelietuvių lankytoją savo tipiškais lietuviško meno bruožais. Čia buvo matomos nuotraukos: Ramo Jaus Mozoliusko skulptūra „The Pensive Christ“ Šv. Kazimiero kapinėse, dailininko Adolfo Valeškos vitražai „Lietuvių kryžiai“, Eleonoros Marčilionienės keramika „Lietuvių Madona“, Petro Kleinoto „Lietuvių Velykų kiaušiniai“, Birutės Pūkelevičiūtės „Kėstutis ir Birutė. Lietuviškos lėlės“.

Rašantis šiuos žodžius matė, kaip keletas lankytojų atidžiai stebėjo pirmą gal kartą jiems matomus lietuvių liaudies meno

Is Algimanto Kezio parodos DePaul universitete, Chicagoje, etninių tradicijų seminaro proga 1986 m. lapkričio mėn. 7-23 d. Nuotraukoje Ursulės Astrienės lietuviški šiaudinukai.

pavyzdžius. Du studentai bandė surasti panašumą tarp šių lietuvių liaudies meno dirbinių ir liaudies meno Suomijoje, kurioje keletą kartų lankėsi.

Stebint kai kurias nuotraukas, lankytojas tampa pagautas fotografo sugebėjimu atskleisti kartais neapčiuopiama reiškinio viziją arba poetinę realybės išraišką. Tokį įspūdį daro Paulinos Vaitaitienės „Vėjų duktė“, „Lietuvių skautams žygiuojant“, „Lietuvių liaudies šokėjai“.

Rami, o greta to iškilminga nuotaika tapo išreikšta nuotraukoje „Vaizduojančioje Kennabunkpote Hesimeldanaičius lietuvių tėvų pranciškonai“. Nėra abejonės, kad panašios parodos, vaizduojančios tipiškus lietuvių tradicijos bruožus, vaidina labai pozityvų vaidmenį, supažindinant amerikiečių visuomenę su įvairiais lietuvių grupės gyvenimo aspektais.

Prie esančių parodoje paveikslų duoti paaiškinimai, kuriuose pabrėžiama, kad etninės temos, atskleistos šioje parodoje, tapo išvystytos atskirame leidinyje. Tai yra 1986 m. Chicagoj Galerijos išleista anglų kalba knyga *Faces of Two Worlds* (180 puslapių). Jos autorius yra Algimantas Kezyz.

Atrodo, kad lietuvių imigracija liečiančioje literatūroje tai yra pirmasis šitokio pobūdžio leidinys. Tai yra naujas ir sveikintinas sumanymas. Knygos tema, iš dalies turinti žodinės istorijos (oral history) pavidalą, yra skirta atvykusiai į Ameriką po Antrojo pasaulinio karo ateivijai. Knyga susideda iš 80-ties lietuvių imigrantų nuotraukų, jų biografijų ir dažnai jų pačių prisiminimų.

Algimantas Kezyz teisingai padarė, įdėdamas čia kai kuriuos senosios ateivijos siluetus. Tuo jam pavyko parodyti, kaip, emigracijai besivystant, susilaukusiuodavo įvairios mentaliteto, profesijos ir socialinio elgesio normos. Taigi kiekviena iš atvykusių į Ameriką imigrantų karta turėjo tik jai būdingą mentalitetą, skirtingą sugebėjimą prisitaikyti prie naujos tikrovės.

Knygoje *Faces of Two Worlds* yra parodyti įvairūs imigrantų tipai, pradėdamas pirmaisiais imigracijos atstovais — Pennsylvanijos anglikasiais. Matome čia lietuvių verslo atstovus, kunigus, kurie organizuodavo lietuvių gyvenimą apie parapijas, politikus ir plunksnos žmones. Pastarųjų tarpe išsiskiria tokios asmenybės, kaip Leonardas Šimutis ir Pijus Grigaitis.

Naujoji, atvykusi į Ameriką po Antrojo pasaulinio karo, imigracija skyrėsi nuo ankstyvesnių imigrantų bangų savo socialine struktūra, profesine sudėtimi, o visų pirma savitais tautiniais

identifikacijos bruožais, kurie susiformavo tautinės valstybės sąlygose.

Pokarinei pasitraukusiai iš sovietinės Lietuvos imigrantų bangai yra knygoje skirti devyni skyriai, kurių kiekvienas rodo atskirą profesijų bei užsiėmimo sričių atstovus. Visi tie asmenys, rašo Kezyz, sudaro „simbolių visų tautos atstovų, kurie dirbo toje pačioje srityje. Vienas vokalistas gali atstovauti visiems lietuvių dainininkams Jungtinėse Valstybėse; vienas šeštadieninės mokyklos mokinys gali kalbėti už kitus mokinius“.

Šarbių vieta užima čia religiniai vadai, kurių dėka dažnai lietuvių etninė grupė išlaikė savo tradicinius bruožus. Randame čia vyskupą Vincentą Brizį, kuniga, žurnalista ir istoriką Vytautą Joną Bagdanavičių, kunigus Joną Kubilių, Benediktą Sugintą ir kitus.

Daug vietos skirta lietuvių politikams bei diplomatom. Matome čia Petrą Daužvardį, Lietuvos generalinį konsulą, kurį po mirties 1971 metais pakeitė pareigose žmona Jozefina.

Amerikietis skaitytojas gali čia susipažinti su jaunosios kartos veikėjais, kurie aktyviai reikiiasi bendruomenės gyvenime. Jie nuo

pačios pradžios „rėmėsi demokratines savivaldos pagrindais, ieškodami šaltinių įvairiai visuomeninei ir kultūrinei veiklai“. Lietuvių grupės veikėjų tarpe randame medicinos daktarą, Lietuvių Fondo kūrėją, Antaną Razmą.

Keli knygos skyriai yra skirti literatams, mokslininkams, aktoriams, žurnalistams. Svarbų vaidmenį lietuvių tautos kultūrinio palikimo išlaikyme suvaidino žymus poetas ir leidėjas Kazys Bradūnas, o taip pat kritikas ir rašytojas Česlovas Grincevičius, rašytoja Birutė Pūkelevičiūtė.

Amerikos lietuvių grupės gyvenime nemažesni, kaip grožinė literatūra, vaidmenį vaidino lietuvių praeities studijos, kurios rodė gimtosios šalies ir emigracijos įvykių nenutrūkstamumą, kėlė etninę grupę jos pačios akyse, skatino jos savigarbą. Knygoje aprašytas yra dr. Vandos Sruogienės gyvenimo kelias, jos vertingi istoriniai darbai, o taip pat ir jos darbai, skirti žymaus lietuvių rašytojo Balio Sruogos literatūrinio palikimo rinkimui ir leidimui. Čia pat skaitytos gali susipažinti su Broniaus Kviklio kūryba. Jo monumentalus ciklas *Lietuvos bažnyčios* tvirtai įėjo į Lietuvos istorijos, meno ir kultūros istorijos palikimą, o jo archyvas tapo nepakeičiamu lituanistinų mokslų tyrinėjimo lobynu. Tame pačiame skyriuje, Algimantas Kezyz daug vietos skiria žurnalistui, leidėjui ir nepaprastai išradingam autoriui kunigui Juozui Prunskui, kunigui ir profesionaliam žurnalistui Pranui Garšvai, žymiam kalbininkui kunigui Juozui Vaišniui, žurnalistui Vladui Butėnui.

Meno skyriuje autorius parodo daugelio šios srities darbuotojų siluetus, pradėdamas gabiu skulptorium, dailininku ir leidėju Petru Aleksa ir baigiant kitais žinomais dailininkais. Kituose skyriuose Algimantas Kezyz aprašo lietuvių aktorių, muzikų, dainininkų, kompozitorių kūrybą.

Lietuvius imigrantas Amerikoje atsidūrė prieštaroje įvairių kultūrų sferoje. Būdamas apsuptas kitų kultūrų segmentu, norėdamas apsaugoti savo palikimą, lietuvis ateivis turėjo sukurti tik sau būdingą švietimo

sistėmą. Šios sistemos darbuotojus Algimantas Kezyz parodo atskirame skyriuje.

Idomus yra knygos skyrius, pavadintas „Displaced War-Time Babies (born 1939 to 1949)“. Tai yra svarbus šaltinis šios imigrantų grupės gyvenimo kelio pažinimui, nes šiuos gimusius dar Lietuvoje ar Vokietijoje, o išaugusius Amerikoje vaikus charakterizuoja labai specifiški etninės identifikacijos bruožai. Folkloristė ir etninio palikimo tyrinėtoja Elena Bradūnaitė-Aglinskienė čia rašo: „Būdamas vaiku, aš visada turėjau omenyje, kad augu tarp dviejų kultūrų“, tačiau tyrinėdama lietuvių kultūrinį palikimą, „pajutau, kad aš esu jungtis tarp mano protėvių ir ateities lietuvių kartų“. Šios generacijos atstovė yra vertėja ir leidėja Nijolė Beleskaitė-Gražulienė ir kiti.

Knyga baigiasi skyriumi „Born in America“. Daugelis šios generacijos asmenų, dažnai neatsisakydami tėvų etninio-kultūrinio palikimo elementų, ieško šiame palikime tų kultūrinių pasiekimų, kurie sudarė Amerikos pluralistinės visuomenės dalį.

Faces of Two Worlds yra vertinga knyga lietuvių pokarinės imigracijos bruožų, jos kultūrinių ir politinių siekių pažinimui. Ši knyga yra skirta Chicagoj lietuvių bendruomenės atstovams. Tačiau reikia manyti, kad tolimesnės dalys apims ir kitus Amerikos (o gal ir už jos ribų esančius) lietuvių išseivijos centrus.

Naujos knygos

• **Jonas Balys. LIETUVIŲ ŽEMDIRBYSTĖS PAPROČIAI IR TIKĖJIMAI.** Lietuvių liaudies tradicijos. Lietuvių tautosakos lobynas X. Silver Spring, Maryland: Lithuanian Folklore Publishers, 1105 Chiswell Lane, Silver Spring, Maryland 20901. Kaina — 10 dol.

Dr. Jono Balio *Lietuvių žemdirbystės papročiai ir tikėjimai* ką tik išėjo iš spaudos. Dr. Balys, pagrindinis lietuviškos tautosakos rinkėjas ir sistematizatorius, išsėina jau su dešimta savo studijų knyga. Ši knyga yra savotiška lietuviškų tikėjimų, susijusių su žemdirbyste, enciklopedija. Kiekvienam, kuris norės pasiteirauti, kokie papročiai ir burtininkavimai buvo žinomi lietuviškoje visuomenėje, šis rinkinys suteiks patikimą pasitarimą.

Čia yra surinkti ir sistemingai sutvarkyti autentiški pačių žmonių pasakymai apie įvairius tikėjimus ir burtininkavimus, susijusius su žemdirbyste. Iš viso tokių pasakymų šioje knygoje yra net 3008. Prie kiekvieno pasakymo yra pridėtas paaiškinimas, iš kurios vietos tas paprotys yra.

Papročiai yra suskirstyti į šiuos skyrius: Arimas, Sėja (Šiame skyriuje yra dvylika poskyrių, kurie apima atskirus javus ir daržoves. O daržovių skyrius turi dar dvylika poskyrių, skirtų atskiroms daržovėms, kaip: kopūstams, burokams, tabokai ir kitiems.) Toliau eina skyriai, skirti mėšlavežiui, javų pakerėjimui lauke, gyvulių pakerėjimui, mėnulio itakai ūkio darbams (su 18 poskyrių). Atskiri skyriai dar apima pjūtį, derliaus suvežimą ir kulimą.

Dr. Jonui Balui nereikia teisingai, kodėl jis šį sisteminių darbų atliko. Jis bus naudingas kiekvienam, kuris vienai ar kitaip norės aiškinti lietuvių tautos papročius.

V. Bgd.

• **K. A. Girvilas. LIETUVIŲ SENUJŲ ASMENVARDŽIŲ ETIMOLOGIJOS.** Pagal K. Kuzavinio ir B. Savukyno etimologinį lietuvių vardų žodyną knygelėje *Vardai ir žodžiai*

Is Algimanto Kezio parodos DePaul universitete, Chicagoje. Nuotraukoje liaudies kūrėjo monstrancija su lietuviškais motyvais iš kun. Stasio Vlos rinkinio.

Balys Auginas

Dangaus dovana

Žvaigždėm išklotas tolimas dangus,
O skaisčia žemę gaubia dangiška tyla —
Žmonijai gimsta Dievas ir žmogus —
Jauti, kad ši naktis šventa,
Kaip motina žila —

Ramus nušvinta žemės baltas veidas,
Ir snais gieda giesmę angančių taikos —
O šviečiantis dangus į žemę leidžias,
Ir angelais pavirsta visos žvaigždės,
Ir tik Kalėdų Kūdikio šviesi, šviesi —
Be pabaigos —

Ir su viltim eini per šviesią naktį,
Ir angelų džiaugsminga Gloria girdi —
Naktie, tu žemei dovana dangaus neš! —
Nejau žmogaus negal uždegti
Kalėdinė duasia nubudusi širdy,
Kai Kūdikis žmonijai šypsosi lopšy? —

(Vilnius, 1977). Chicago: Pedagoginis lituanistikos institutas, 1986. Spausdino Mykolo Morkūno spaustuvė. Tiražas — 1,000 egz. 126 psl.

Įvadiniame žodyje autorius paaiškina, kaip kilo mintis šio pobūdžio leidinį paruošti — tai noras pažinti lietuviškų senovinių asmenvardžių darybą ir atsekti jų reikšmes, nes tai „gera pradžia imti pažinti, kas yra mūsų vardu lobiai, kas tais lobiais be mūsų pačių yra susidomėję“. Lietuvoje pastaruoju metu šie tyrinėjimai labai pažengę, pvz., A. Vanago įpusėtas lietuvių pavardžių žodynas. Savo paruoštą lietuvių tautinių vardų aprašymą autorius K. A. Girvilas pateikia kaip įnašą į Amerikos lietuvių vykdomą kultūrinį darbą.

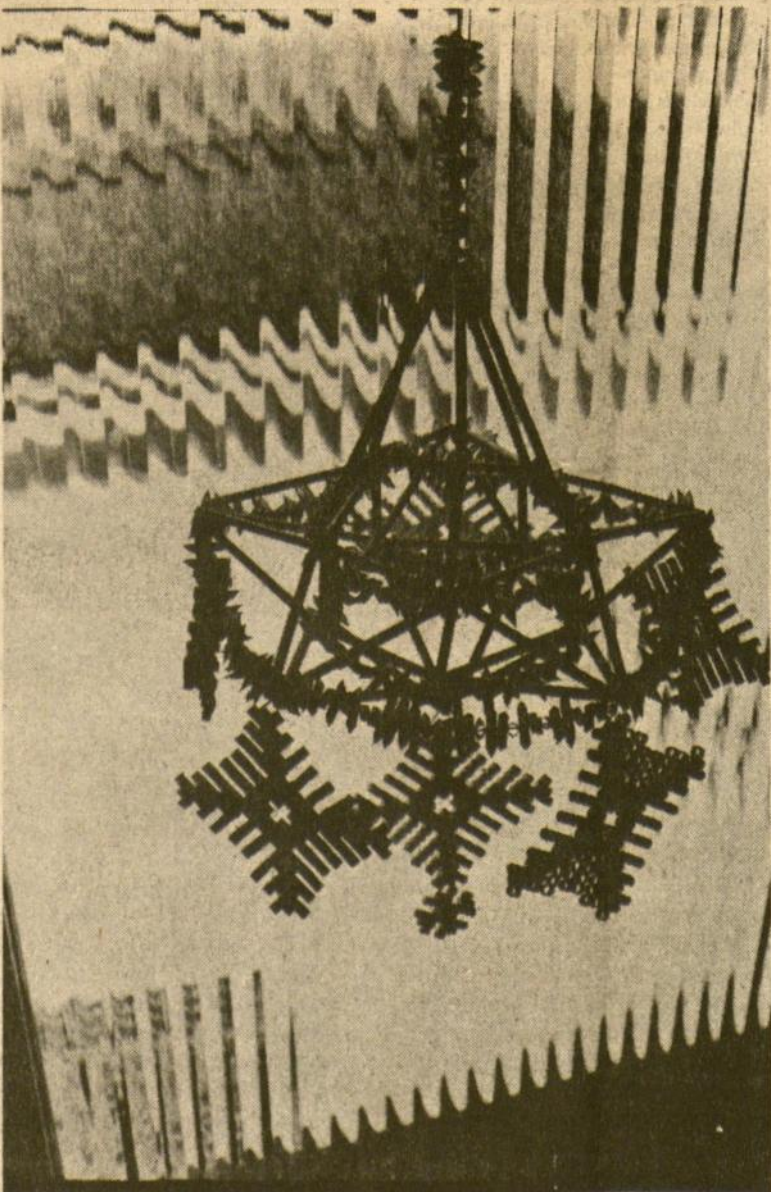
Knygelė sudaryta pasiremiant dvejopais duomenimis: pirmaisiais lietuvių tautiniais vardais Šv. Kazimiero kapinėse Chicagoje, nagrinėjant disertacijoje Chicagoj universitete, ir lietuvių antroponimikos kurso medžiaga Pedagoginiame lituanistikos institute, Chicagoje. Kad šie lietuviškųjų vardų kultūros duomenys neliktų tik mokyklų programose, autorius, Pedagoginio lituanistikos instituto vadovybės skatinamas, sudarė senovinių lietuviškųjų vardų temoms skirtą atskirą knygą. Pirmojoje knygos dalyje aptariama ikirikštinė lietuvių antroponimika ir pateikiamas lietuviškųjų vardų žodynas, kuriam skirta arti 50 puslapių.

Antroji knygos dalis apžvalginė. Čia aiškina taurių lietuviškųjų vardų sąvoka ir tokių vardų darybos dėsniai, pvz., sudurtinumas. Šaknies „gail-“ tyrinėjimas yra pavyzdys vartojamo analitinio metodo. Panašiai analizuojama ir vardų trumpinimas bei mažybinimas. Knygelės skaitytos atras, jog, susidomėjęs kurio nors vardu, pagal knygelės turinį nuoroda, galės atsiversti straipsnį, kuriame vardas aiškinamas. Atskiruose skyriuose nagrinėjami vardai Vytautas ir Kernius.

Nėra abejonės, kad knygelėje surinkti duomenys bus įdomūs beveik kiekvienam skaitytojui, nes vardų vaidmuo žmonijos kultūroje visais laikais yra buvęs ir mįslingas, ir lemiantis. Knygelė gražiai išleista, tik jeigu buvo reikalinga įvadinė pastaba apie lietuvių turinį anglų kalba, tuomet leidėjai turėjo pasirūpinti, kad tris kartus pavartoti žodžiai „etymology“ ar „etymology“ būtų ir teisingai pateikti — ne lietuviška, o angliška jų rašyba.

PREMIJOS LIETUVOS VYČIAMS

Įvedamos kasmetinės premijos už rašinius, kurie bus spausdinami Lietuvos vyčių žurnale *Vytis*. Vertinimo komisiją sudaro buvusios Vyčio redaktorės: Aldona Ryan, Irena Sankutė ir Loreta Stukas. Premijų mectenatas yra kun. dr. Juozas Prunskis, tam paskyres 5,000 dol. suma.

Is Algimanto Kezio parodos DePaul universitete, Chicagoje, etninių tradicijų seminaro proga 1986 m. lapkričio mėn. 7-23 d. Nuotraukoje Paulinos Vaitaitienės sukurtas kalėdinis šiaudinukas.

Kad balsas neliktų tik tyruose

RŪTA KLEVA-
VIDŽIŪNIENĖ

Po praėjusio pasaulinio karo, kuris vėl griežtai padalijo pasaulį į laisvuosius ir vergus, vartojant tą pačią primityvią stipriję ir beginklio sampratą, ir kuriame okupacija svetimo krašto vėl tapo pateisinamu ir nediskutuojamu faktu, Amerikos vis dar vaisinga žemė patvino pabėgėliais. Nežiūrint to, kad šie imigrantai atsirado šiame krašte ne geresnės duonos, o laisvės siekdami, iš jų buvo laukiama prisitaikyti prie čia buvusių gyvenimo būdo, priimti naują galvoseną ir tautybę, supanašėti su vietos žmonėmis.

Naujoji banga betgi atnešė į šį kraštą ir galvojančią, virš banalių ir savo asmenų už viską aukščiau keliančios masės filosofų, poetų ir rašytojų grupę. Naudinga pažinti tų asmenų galvoseną, kadangi jų įtaka į šio krašto gyvenimą neabejotinai įsireiškia naujomis ir virš kasdienybėmis iškilusiomis mintimis.

Vieną tokią mąstytoją, šalia Solženicino, iš naujų pasauli per sodino pavergtoji tauta. Tai Milan Kundera, tapęs bene įtakingiausiu iš Vakarų pasaulyje išgarsėjusių rašytojų. Todėl verta ir mums su juo susipažinti, turint galvoje, kad jo knygos jau yra išverstos į 36 kalbas. Kritikai sako, kad jo knygu minčių gilumas, pagrįstas filosofiniais samprotavimais apie šios dienos žmogaus likimą, jam einant per beveik groteskiškas situacijas, šį rašytoją iškelia virš kitų populiarių pripažintų ir mėgstamų kolegu.

Gal pirmiausia keletas biografinių duomenų. Milan Kundera gimė Brno, Čekoslovakijoje, 1929 metais. Kai sovietų invazijos vada uždraudė jo pirmąsias knygas, rašytojas su žmona atsidadė Paryžiuje, kur ir dabar tebegyvena savo pasirinkta vienišą gyvenimą, rašydamas be galo atviras knygas apie dabartinių valdovų šiurkštų elgesį pavergtuose kraštuose, sistemingai ir brutaliai naikinant Europos kultūrą, siekiant visiško išnaikinti tautinio priklausomumo jausmą ir supratimą. Nors totalitarizmas, jo žodžiais, kelia jame pasibaisėjimą, jo persikėlimas į demokratinį vakariečių pasaulį visgi esąs didelis nusivylimas, žiūrint iš intelektualinio taško, nes kraštai, kurie davė tokius rašytojus, kaip Zweigą, Freudą, Kafką ir kitus, dabartyje jam pasirodė išlepe ir išsišėmė. Nors daug rašoma ir išleidžiama knygų, jo nuomone, Va-

Milan Kundera

karai darosi intelektualine dykuma, kritęs kultūrinio gyvenimo lygis, prie temų ir idėjų eina tik paviršutiniškai. Apie prancūzų literatūrą jis išsireiškia irgi labai skeptiškai; paskutiniu geru rašytoju laikydamas Sartre'ą, jis tuo pat metu galvoja, kad Sartre'as, ironiškai tariant, labai padėjo laidoti prancūzų kultūrinį gyvenimą. Amerikos horizonte irgi mato daug vulgarumo, susirūpinimo tik savo išore, televizijos nusikreipimą ir reklaminių produktų pardavimą, „mulio operas“. Šitas procesas žemina žmogų, užgniaužia dvasines ir humanitarines vertybes, o literatūra „šoka gudrų žodžių šoki“. Ar čia kaltas komunizmas, naciai ir Vakarų abejingumas? O gal tai dėl to, kad žmogus nutarė vaidinti Dievą, — čia pat Kundera pacituoja Paskalį, kad „žmogus nėra nei Dievas, nei gyvulys, bet kai pradeda jaustis Dievu, pasidaro gyvuliu“.

Kundera skaudžiai užsimeina ir Rytų Europos rašytojų ignoravimą Vakaruose, siekiant tik įsisteigti leidėjams, o Rytų Europos rašytojai aptariami tik specialiuose „kultūrinio ghetto“ leidiniuose.

Didysis Kundera kankinantis klausimas esąs Rytų apkasuose esančio rašytojo skausmingas apsisprendimas: ar rašytojas turėtų veržtis į laisvę, ar likti krašte ir dalytis sunkia dalia su savo tauta? O gal priespauda augina kūrėjo galias? Ar Pasternakas ir Solženicinas neraiš geriau po rusų priespauda? Pats Kundera pasiryžęs nebegrįžti namo, bet norėtų išsikelti kur nors toli į kalnus ir likti su savo čekiška prigimtimi savo labai privačioje egzistencijoje.

Kunderos veikalai susilaukė visuotinio pripažinimo ir buvo apdovanoti garsiomis premijomis: Prix Medicis 1974 ir 1976 metais, Premio Mondello 1976 metais ir kitom. Vėliausios dvi jo knygos yra gausiai aptariamoms įvairių tautų spaudoje, tai *Juoko ir užsimirimo knyga* bei *Nepakeliamas*

būsenos lengvumas, visur pažymint jo raštuose drauge einančius ir humorą, ir desperaciją. Jis tik skundžiasi vertimais: „vertėjai dažnai nelabai net gilina, ką aš norėjau savo knygoje pasakyti, o dažniausiai tik rūpinasi įtikti leidėjui ir laiku pristatyti knygą“. Pastaruoju laiku tačiau vis dažniau girdėti užuominų, kad Kundera esąs kandidatas Nobelio premijai. Šio vienumą mėgstančio autoriaus knygoje kaip aukso gija vis bėga rūpestis, ar kūrybingumas pajėgs išsilaikyti tiek sovietų priespaudoje, tiek užglušimamas vakariečių paviršutiniškumo. Tik laikas duos ir tai atsakymą, sako Milan Kundera.

ROKAS ZUBOVAS — PIANISTŲ KONKURSO LAIMĖTOJAS

Vilniuje, Filharmonijos rūmose įvykusiame Šeštajame tarptautiniame M. K. Čiurlionio vardo pianistų konkurse pirmąją vietą laimėjo jaunas lietuvis pianistas Rokas Zubovas, M. K. Čiurlionio provaikaitis. Rokas yra Mikalojaus Konstantino Čiurlionio ir Sofijos Kymantaitės-Čiurlionienės dukters Danutės Zubovienės vaikaitis. Jo tėvas architektas Kastytis Zubovas, vienas iš trijų Danutės ir Vladimiro Zubovų vaikų, žuvo Himalajuose alpinistų ekspedicijos metu. Viena Himalajų kalnyno viršūnė pavadinta M. K. Čiurlionio vardu.

Šiometiniame jaunųjų pianistų konkurse dalyvavo daugiau kaip 30 pianistų, atstovavusių Gudrijai, Estijai, Latvijai, Moldavijai ir Lietuvai. Sudaryta mokslinė teorinė konferencija fortepijoninės muzikos kūrinių interpretavimo, mokyimo proceso tobulinimo ir kitais klausimais.

NAUJI LEIDINIAI

• **MŪSŲ VYTIŠ** nr. 2 (1986). Leidžia Akademis skautų sąjūdis. Išeina keturis kartus per metus. Ši numeris redagavo Jonas Dainauskas. Administracija: Rita ir Rimantas Penčylos, 12617 S. 73rd Court, Palos Heights, IL 60453. Prenumeratą — 7 dol., studentams — 4 dol., atskiro numerio kaina — 2 dol.

• Numeris skirtas Jono Dainausko straipsniui „Lietuvos bei lietuvių krikštas ir 1387 metai“. Čia savotiška staigmena mūsų periodikoje, nes, pvz., ne vienas puslapis yra ištisai lotynų kalba. Tam, aišku, yra priežastis, nes cituojami originalūs šaltiniai, kurie vėliau verčiami į lietuvių kalbą ir komentuojami. Ilgiau sustojama prie Jono Dlugošo teikiama žinių patikimumo. Šis *Mūsų vytiš* numeris tampa gana dramatišku įnašu į Lietuvos krikšto sukakčių diskusijas.

• **LITUANUS** vol. 32 no. 4 (Winter 1986). Lithuanian Quarterly Journal of Arts and Sciences. Redakcija: Antanas V. Dundzila, Antanas Klimas, Jonas Zdanys. Administracija: Jonas Kučėnas, 6621 South Troy Street,

Lietuviai radiologai per prof. dr. Eugenijaus Gedgaudo, Edvardas Juodis, Nora Gedgaudaitė (studentė), Eugenijus Gedgaudas ir Kazys Ambrozaitis. Nuotrauka Marijos Ambrozaitienės

Mokslininkas dr. Eugenijus Gedgaudas

Eugenijus Gedgaudas, M.D., radiologijos profesorius Minnesotos universitete ir universiteto ligoninių radiologijos direktorius, šių metų pradžioje atsistatydino iš direktoriaus pareigų, kurias ėjo 17 metų. Radiologijai vadovavo dar keliose ligoninėse St. Pauli-Minneapolis, afilijuotose su universitetu.

Dr. Eugenijus Gedgaudas medicinos studijas baigė 1948 metais Mueichene ir 1949 metais atvyko į Vimbige, Kanada, kur įsigijo radiologijos specialybę. Nuo 1958 m. pradėjo profesoriauti Manitobos universitete. 1963 m. buvo pakviestas į Minnesotos universitetą ir nuo 1969 m. paskirtas radiologijos direktorium universiteto ligoninėje. Šalia direktoriaus pareigų tuo pačiu metu kartkartėmis būdavo universitete sėdintis narys, vadovavo profesinėms organizacijoms. Pažymėtina, kad prieš porą metų buvo išrinktas American Roentgen Society pirmininku. Tai gausi ir viena iš labiausiai reikiamų profesinių organizacijų tarptautiniu mastu. Jo inauguracija įvyko Bostone.

Dr. Gedgaudas pagarsėjo

Savo radiologijos skyriuje turėjo iki 70 radiologijos rezidentų ir daugiau kaip 30 asistentų. Jo skyriuje buvo išvystyta širdies angiografija. Dažnai buvo kviečiamas paskaitoms Amerikoje, Europoje ir kitur. Dr. Gedgaudas paskelbė daugiau kaip 70 mokslinių straipsnių ir darbų. Naujausioji mokslinė knyga pasirodė 1985 metais, pavadinta „Kardiovaskulinė radiologija“.

Dr. Gedgaudas, būdamas pačioje savo profesijos viršūnėje, atsiskakė direktoriaus pareigų ir pasidavė universitete profesoriaus emeritus titulu, ketina užbaigti daugelį mokslinių darbų ir paruošti savo knygos antrą laidą. Mano praeiti, daugiau laiko Floridoje, Jupiter Island, nes gavo pakvieta „profesoriauti“ Miami universitete, be to pakviestas dėstyti Šveicarijor ir Anglijoje.

Vilija ir Eugenijus Gedgaudai užaugino tris dukteris, iš jų Kristina Gedgaudaitė-McClees irgi radiologė ir profesoriauja Emory universitete Atlantoje, o kitos dvi gyvena Minneapolyje.

radiologų pasitobulinimo kursais, kuriuos kas metai suvažiuoja apie 600 radiologų. Jis vizituodavo ir tikrindavo JAV ir Europos radiologijos rezidentūrų programas. Šių metų rugsėjo mėnesį įvyko paskutiniai dr. Gedgaudo suorganizuoti kursai radiologams, kuriuos atvyko skaityti paskaitas 23 radiologijos profesoriai iš JAV ir Europos universitetų ir tuo pačiu pagerbti ir atsisveikinti su dr. Gedgaudu. Viename universiteto suruoštame pagerbime dalyvavo apie 700 kvietusių asmenų, ten universiteto vardu buvo įteiktas Dr. Gedgaudui žymus. Universiteto vadovėi pranešė, kad prof. dr. Eugenijus Gedgaudo vardu bus pavadinta viena universiteto biblioteka su šalia jos esančiu „Learning Center“.

Dr. Gedgaudas yra tipingas pokario lietuvis akademikas, patekęs į amerikietiška aplinką ir jauges į šio krašto kultūrą. Minneapolyje ir plačiose jo apylinkėse lietuvių beveik nėra. Dr. Gedgaudas net paskaitų metų pažymį savo lietuviška kilme ir dažnai ką nors primena apie Lietuvą. Tuo būdu suranda naujų draugų Lietuvai ten, kur kiti negali prieiti.

Kazys Ambrozaitis

Chicagos teatruose

Šekspyro „Vidurvasario nakties sapnas“

Chicagoje veikia profesionalų teatrų grupė, kuri specializuojasi Šekspyro veikalų statymu. Jos vardas Chicago Shakespeare Company. Anksčiau ji buvo įsikūrusi 1608 North Wells, kur net turėdavo Šekspyro dramų maratonus, kada kartą per metus visa parą vieną po kitos duodavo to nuostabaus autoriaus dramas. Dabar tas patalpas perėmė gretimai veikiąs Second City teatras ir Šekspyro vaidinotai savo pastatymams ieško vis kitos vietos.

Ši rudeni jie Bailiwick teatro patalpose, 3212 North Broadway, pastatė Šekspyro dramą „A Midsummer Night's Dream“, kurią Šekspyras buvo sukūręs 1595-1596 metais. Drama žiūrovus nukelia į Atėnus, į Tezejo rūmus, kur pats valdovas, kur amazonių karalienė, kur kryžiuojasi Demetrijaus, Lisandro ir Hermijos meilė. Kur Elena meilės pagautyje laksto paskui Demetrijų.

Veiksmas nukeliamas į miškus kur laksto fėjos, maišosi liūtas. Taigi — dramoje gausu senovės ir mitologijos, tačiau šiame pastatyme ji daugiau sudabartinta, kad labiau pagautų dabarties žiūrovą. Ir tikrai, amerikiečių publika seka su dėmesiu ir nusikvatojimai. Pastatyme naudojamas originalus tekstas, kuris žiūrovui kiek pasunkina sekimą.

Aktoriai gerai pasiruošę, daugelis išėję dramos studijas Webster, Illinois, Cornell aukštesiose mokyklose. Pastatymo režisierius Myron Freeman, dar jaunas žmogus, studijas baigęs Nevados universitete, Reno mieste.

Aktoriaus košmaras

Toji pati Šekspyro teatro grupė po kai kurių savo „A Midsummer Night's Dream“ spektaklių davė dar priedą — Christopher Durang „Actor's Nightmare“. Tai smagi, kiek šaržuota komedija, vaizduojanti naujai atėjusio aktoriaus įtraukimą į vaidinimą, kuriame košmariskai pakartojamos kai kurios scenos iš Hamleto, iš „Man for All Seasons“ ir dar kai kas. Vaidina tie patys Šekspyro grupės aktoriai, vaidinimas vyksta sklandžiai. Žiūrovams, kurie pažįsta trejetą į šią komediją įjungtų draminių veikalų iškarpu, pastatymas darosi įdomus, sukeliąs linksma nuotaiką. Visa komedija teuzsitiesia tik tris ketvirtis valandos, į ją įvelta kiek romantikos, praėina gana sklandžiai. Juoz. Pr.

1986 METŲ LB

LITERATŪROS PREMIJA

JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos, Kultūros tarybai pasiūlius, 1980 metais įsteigtoji 3000 dolerių Lietuvių Bendruomenės literatūros premija 1986 metais skiriama už lietuvių išėjusių grožinę kūrybą, išleista 1985 ir 1986 metais, arba už bet kada parašytus rankraščius. Tebegalioja kitais metais skelbtos taisyklės.

Pirma. Premija skiriama, atsižvelgiant tik į svarstomojo kūrinio meninę vertę. Jei nebūtų gauta premiujotino lygio veikalas, vertinimo komisija pasiūlys Kultūros tarybai tris išėjusių rašytojų veikalus, išleistus po 1980 metų pradžios, vertus Lietuvių Bendruomenės literatūros premijos ir niekieno stambesne premija nepremijuotus. Vienam iš jų Kultūros taryba, susitarusi su vertinimo komisija, skirtų 1986 metų premija.

Antra. Premijai veikalus atsiųsti paskutiniu data — 1986 m. gruodžio 31 diena.

Trečia. Premijai veikalai siunčiami vertinimo komisijos adresu: Aušrai Liulevičienėi, 7430 South Maplewood Avenue, Chicago, Illinois 60629, tel. (312) 434-9120.

Ketvirta. Rankraščių pakanka atsiųsti po vieną nuorašą, jei po daugiau — palengvintų komisijai darbą. Jie bus grąžinami. Knygų atsiunčiama po penkis.

Penkta. Prie siuntos pridedama autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Vertinimo komisija sudaro: Kazys Bradūnas, Aušra Liulevičienė, Nijolė Martinaitytė, dr. Alfonsas Šešplaukis-Tyruolis ir dr. Bronius Vaskelis.

JAV LB Kultūros taryba

švietimo ir auklėjimo, jaunimo organizacijų ir sporto skyriai. Bronius Nainys rašo įžvalgų reportažą iš JAV LB XI Tarybos antrosios sesijos.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS XXXVII TOMO PASTEBĖTŪJŲ KLAIDŲ ATITAIŠYMAS:

Psl.	Skiltis	Eilutė	Išspausdinta	Turi būti:
6	I	5 iš a.	Domas	Donatas
25	II	6 iš a.	Lietuvių	Devenių
54	I	24 iš a.	mėnulio	mėnulio
74	II	16 iš v.	valdyba	taryba
101	I	15 iš v.	v-bos	krašto v-bos pirm. ir
158	I	15 iš v.	1992	1989
158	II	27 iš a.	lonų	ionų
160	I	25 iš v.	1924	(išbraukti)
216	II	3 iš a.	radioaktyviam	(išbraukti)
264	II	16 iš v.	Jurgis	Juozas
296	I	19 iš a.	Sraizys	Straizys
309	I	1 iš v.	—	Pridėti: g. 1934 VII 24 (ne 1924, kaip buvo duota XXXVI tome).
339	I	29 iš a.	dr. P. Reklaitis	(išbraukti)
344	I	19 iš v.	K. Imenas	K. Almenas
414	I	28 iš a.	1970	1979
418	I	18 iš v.	Nabukov	Nabokov
448	I	8 iš v.	11.000	1100
449	II	13-15 iš v.	Pagyrė...	(išbraukti sakini)
486	I	2 iš a.	vedėjas	mokytojas
493	I	29 iš v.	Mirė	(išbraukti sakini)
494	I	6 iš v.	1983 išrinktas...	(išbraukti eilutė)
497	I	30 iš v.	Nordost-Archiv 5	Schriftenreihe Nordost-Archiv 5
547	I	16 iš v.	Šulpa	Žulpa
577	II	15 iš a.	Lietuvoje	Žeimelyje
606	II	25 iš v.	1941	1938
622	II	4 iš v.	II	XI

Galima iškirpti ir įdėti į LE 37-ji tomą.

Lietuvių Enciklopedijos redakcija

Vija Tarabildienė

Vilniaus gatvė su Katedra žiema. Akvarelė, 1986

Domicelės, Petro, Arūno, Vijos ir Rimto Tarabildų paroda ši savaitgalį, gruodžio mėn. 20-21 d., dar vyksta Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre, Chicagoje.